

İSTANBUL SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
CHAMBER OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF ISTANBUL

Türk Ticaret Kanunu – Basın Özeti

ŞEFFAFLIK VE DENETİM SEÇİMİ BEKLEMELİ

Hem iktidar hem muhalefetin yasalastırma sözü verdiği yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK) tasarısı Adalet Komisyonu'nda görüşülürken "**oy kazandırmayacağı ve acil olmadığı**" gerekçesiyle sonraki yasama dönemine ertelendi. Oysa yeni TTK uluslararası muhasebe standartlarının oturtulmasıyla Türk işletmelerinin uluslararası ticaret, endüstri, hizmet, sermaye, finans piyasalarında güvenilir olmasını ve şeffaflığı sağlamayı hedefliyor.

Bu çerçevede tasarının vazgeçilemez ve acil olduğuna dikkat çeken TÜRMOB Başkan Yardımcısı ve İSMMMÖ Başkanı **Yahya Arıkan**, 1999'dan bu yana Prof.Dr. Ünal Tekinalp'in başkanlığını sürdürdüğü komisyon tarafından çalışmaları sürdürülen yeni TTK'nin yasalastırılmasını istedi.

YENİ TTK NELER GETİRİYOR?

İSMMMÖ, yeni TTK Tasarısı'nı mercek altına aldı. **Kanun tasarısı özellikle finansal tablolar açısından, ticaret erbabının, hukukçuların ve çeşitli menfaat gruplarının taleplerini öne çıkarmaksızın, şeffaflığın ve açıklığın bir gereği olarak uluslararası finansal raporlama standartlarını ve uluslararası denetim standartlarını esas alıyor.** Bu çerçevede ele alındığında göz ardı edilemeyecek öneme sahip değişiklikler sağlaması beklenen Türk Ticaret Kanunu tasarısının getirdiği düzenlemelerden birkaçı:

- Tasarı ile teknik gelişmeler dikkate alınıyor ve ticari defterlerin elektronik ortamda tutulması, işletme ile ilgili her türlü belgenin elektronik ortamda saklanması imkanı getiriliyor. (md.64, 65).
- Halen TTK'da 10 yıl olan saklama süresi vergi usul kanunu ile uyumlu bir hale getirilerek 5 yıla indiriliyor. (md.82).
- Gerçek ve tüzel kişiler, ticari defterlerini ve finansal tablolarını TMSK (Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu) tarafından yayınlanacak Türkiye Muhasebe Standartları'na, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine uygun olarak tutmak ve düzenlemek zorundadırlar (md.88). Böylece Türkiye'deki uygulama artık hem ayrıntılı hem de gelişme halindeki standartların hakimiyeti altına girerek bu alanda uluslararası toplumla ve piyasalarla bütünleşmiş olacak.

- Halen anonim şirketlerde 50.000 YTL, limited şirketlerde 5000 YTL olan asgari sermaye miktarı anonim şirketlerde 50.000 YTL olarak muhafaza edilmekte, limited şirketlerde ise en az 25.000 YTL olarak beş kat artırılmaktadır (md.332-580).
- Daha önce kaldırılmış bulunan tescilden önceki blokaj uygulaması yeniden gelmektedir (md.345).
- Bundan böyle tek kişilik anonim şirketler ve tek kişilik limited şirketler kurulabilecek (md.338-573).
- Tek kişilik yönetim kurulu mümkün hale geliyor (md.359).
- Tasarıya göre, yönetim kurulu üyelerinin en az yarısı ile tüzel kişi adına tescil ve ilan edilen kişinin ve tek üyeli yönetim kurulunda bu üyenin yüksek öğrenim görmüş olması zorunlu olacak (md.359).
- Yönetim kurullarına birden fazla başkan vekili seçilebilecek. (md.366)
- Online olarak yönetim kurulu toplantılarına katılma ve oy verme imkanı getiriliyor (md.390-1527).
- TOBB bünyesinde elektronik sicil bilgi bankası kurulacak (md.24), tescile tabi tüm işlemler sicil bankasına kayıt edilecek.
- Her sermaye şirketi bir web sitesi açmak zorunda olacak (md.1524).
- Tarafların açık anlaşmaları şartıyla ihbarlar, itirazlar ve benzeri beyanlar, fatura, teyit mektubu, iştirak taahhütnamesi, toplantı çağrıları, elektronik ortamda düzenlenebilecek, yollanabilecek, itiraza uğrayabilecek ve kabul edilmişse hüküm ifade edecek (md.1525).
- Modern şirketler hukukuna uygun olarak pay sahibinin konumu güçlendirilmiş; pay sahipliği haklarının listesi daha da zenginleştiriliyor.
- Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna ilişkin olarak, üyelerin sorumluluklarındaki farklılıkları esas alacak farklılaştırılmış müteselsil sorumluluk kabul ediliyor (md.557).
- Şirketler topluluğu, hakim (ana) ve bağlı (yavru) şirketler ve bunların denetimi hakkında ayrıntılı düzenlemeler yapılmıştır (md.195-209).
- Artık anonim şirketler ve şirketler topluluğu ile limited şirketlerin finansal tabloları denetçi tarafından uluslararası denetim standartlarına göre denetlenecek (md.397).

DEĞİŞİKLİK NEDEN ZORUNLU?

1957 yılında yürürlüğe giren ve bugüne kadar uygulanan 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu; 50 yıllık uygulamada zaman zaman küçük değişikliklere uğradı, ancak ekonomik ve sosyal hayatın ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak geldi. Uyuşmazlıkların çoğalmasıyla pek çok uyuşmazlık yargıya taşındı. 6 kitaba ayrılan ve 1535 maddeden oluşan yeni TTK'nın başlıca **zorunlu hedefleri** şöyle sıralanıyor:

- 1** - Türk işletmelerinin uluslararası ticaret, endüstri, hizmet, sermaye ve finans piyasalarının, sürdürülebilir rekabet gücünü haiz güvenilir aktörleri olmalarıdır. ...” Bu hedef açısından, sermaye şirketlerinde özellikle de anonim şirketlerde kökten değişikliğe gidilerek, teknik bir kavram olan finansal raporlama esas alınıyor. Tasarı'nın 88 inci maddesi ile de bu yönde, gerçek ve tüzel kişilerin ticari defterlerine, küçük ve orta ölçekli işletmelere, ticaret şirketlerinin finansal tablolarıyla konsolide hesaplara, Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yayımlanan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) ile uyumlu Türkiye Muhasebe Standartlarının uygulanacağı hükme bağlanıyor. Bu hedef doğrultusunda ayrıca, anonim ve limited şirketlerde şirketin bir organı olan ve haklarında herhangi bir eğitim şartı aranmamış bulunan denetçiler yerlerini artık bağımsız ve uzman denetçilere bırakıyor. (bkz. Tasarı m.400, 635).
- 2** - Son on yılda öne çıkan yeni bir kavram olan şeffaflığın sağlanması. Sermaye şirketleri, birer internet sitesi sahibi olması ve sitesinin belli bir bölümünü bilgi toplumu hizmetlerine ayırması zorunlu kılınıyor. (bkz. Tasarı m.1524).
- 3** - “Sürdürülebilir pay sahipleri demokrasisi”nin sağlanması açısından şirketlerdeki güç boşluğunu önleyecek tedbirlerin alınması. Bu açıdan, yönetim kuruluyla genel kurula on-line katılma ve oy kullanma imkanı getirilmekte (Tasarı m.1527); ayrıca, kurumsal yönetim ilkelerine yer veriliyor.
- 4** - Dördüncü zorunlu hedef, AB müktesebatı ile uyum sağlanması.
- 5** - Türkiye'nin uluslararası toplumun kurallarına uyan ve onun dilini konuşan bir parçası haline gelmesi. Bu hedef doğrultusunda, Tasarı, deniz hukuku başta olmak üzere, kapsamına giren milletlerarası sözleşmelere uygun hükümleri ve mekanizmaları içeren bir yapıya kavuşturuyor.

Arıkan ; **Şeffaflık ve denetim seçimlere takılmamalı**

Türkiye'nin bu konuda kaybedecek bir günü bile yokken sözkonusu tasarının seçim sonrasına kalması bu alanda en az 3 yılın kaybedilmesi anlamına gelir" diye konuştu.

Gerek halka açık olmayan şirketlerin para toplaması gerekse şirket yönetimi, yakınlar gibi hakim ortakların usulsüz borçlanmaları nedeniyle yakın tarihte Türkiye'de büyük skandallar yaşandığını anımsatan İSMMMO Başkanı Arıkan hükümeti, yeni TTK konusunda, iş dünyası ve muhalefetin mutabık kalmasından yararlanmaya çağırdı. Arıkan Kasım 2006'da düzenlenen Dünya Muhasebe Kongresi'ne katılan Başbakan Erdoğan ve CHP Lideri Baykal'ın da TTK'yı çıkarma sözü verdiklerine değinerek "**Şeffaflık ve denetim bir seçim daha bekleyemez" dedi.**